

Ferdinandu F. Na okolnost, že byli pachatelé rozsudkem soudu porotního obžaloby pro zločin krádeže sprostěni, nemůže se obžalovaný s prospěchem odvolávat, poněvadž porotci neuvádějí důvodů pro své rozhodnutí a není vyloučeno, že popřeli otázku viny pouze z příčin subjektivních, a to tím spíše, že se obžalovaní ke krádeži doznali, tedy nikoliv z důvodu, že by spáchání krádeže objektivně nebylo prokázáno.

Čís. 61.

Obcí vydaný poukaz na odběr potravin jest listinou veřejnou po rozumu § 199 písm. d), tr. z. aniž by na tom záleželo, že není opatřen podpisem a pečeti obce.

(Rozh. ze dne 14. června 1919, Kr. I 201/19.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po veřejném líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského jako nalézacího soudu v Chebu, jímž byla obžalovaná Anna H. sprostěna dle § 259, č. 3 tr. ř. z obžaloby pro zločin podvodu dle §§ 197, 199 d) tr. z., a zrušiv v odpor vzatý rozsudek, vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znova projednal a rozhodl.

Důvody:

Rozsudek zjišťuje, že obžalovaná padělala poukázku obecního úřadu Ch., oprávnující k odběru dvou dávek masa, a předložila ji při nákupu masa jako znějící na 4 dávky. Přes to osvobodil nalézací soud obžalovanou z obžaloby pro zločin podvodu dle §§ 197, 199 lit. d) tr. z., poněvadž prý poukázka není veřejnou listinou, a nelze mít za to, že obžalovaná bývala si této vlastnosti poukázky byla vědoma, a poněvadž konečně padělání nestalo prý se v úmyslu poškoditi. Zmateční stížnost státního zastupitelství uplatňuje proti výroku sprostujícímu důvody zmatečnosti č. 5 a 9 a) § 281 tr. ř. Pokud stížnost vytýká shlediska č. 5 § 281 tr. ř., že pro výrok nalézacího soudu, že nelze mít za to, že by obžalovaná si byla bývala vědoma, že jde o veřejnou listinu, není uvedeno vůbec důvodů, není odůvodněna, neboť rozsudek obsahuje v prvním odstavci zjištění skutkového děje, v druhém odstavci vyjadřuje právní názor nalézacího soudu, že se poukázka nejeví veřejnou listinou, a uvádí pak bezprostředně na to v odstavci třetím, že nelze předpokládati, že by si byla bývala obžalovaná vědoma, že takováto poukázka jest veřejnou listinou; plyne tudíž ze souvislosti, že nalézací soud vedly k tomuto posléz uvedenému předpokladu tytéž důvody, které byl uvedl v předchozím odstavci pro své přesvědčení, že nejde o listinu veřejnou. Zmateční stížnost jest naproti tomu odůvodněna, pokud uplatňuje důvod zmatečnosti č. 9 a) § 281 tr. ř. proti oběma ostatním shora uvedeným výrokům soudu nalézacího. Dle § 292 c. s. ř. dlužno pokládati za veřejné listiny takové listiny, které byly zřízeny veřejným úřadem v mezích jeho úředního oprávnění v předepsané formě. Dle cís. nař. ze dne 10. října 1914 č. 274 ř. z. byla vláda zmocněna, nařízením vydávati potřebná opatření k zásobování obyvatelstva. Též může býti obcím dle čl. 1 odst. 2 uloženo, aby při provádění

příslušných opatření spolupůsobily. Na základě tohoto cís. nař. vydána byla ministerská nařízení č. 218 z roku 1916 a č. 176 z roku 1917, týkající se úpravy obchodu masem; dle § 15 prvního nařízení č. 218 z roku 1916 jsou obce povinny spolupůsobiti při provádění tohoto nařízení. Obec Ch. pečující o zásobování obyvatelstva potravinami, zde masem, byla ostatně také již dle § 29 ob. zřiz. pro Čechy činnou v oboru své zákonné působnosti, kterážto dle tohoto místa zákona zahrnuje vše, co se týká především zájmu obce a v jejích hranicích jejími vlastními silami může býti obstaráno a provedeno. K tomu náleželo za poměrů, kteréž zde byly v době, kdy obžalovaná čin spáchala, nepochybně i zásobování obyvatelstva nezbytnými lidovými potravinami, tedy i masem a jeho rozdělování na jednotlivé osoby oprávněné. Obec Ch. obstarávala prodej masa nikoliv pro zisk, nýbrž v zájmu veřejném. Poukázky k odběru měly v první řadě za účel zajistiti stejnoměrné rozvržení zásob masa, kteréž obec opatřila, mezi členy obce, byly tudíž listinami, které sloužily k splnění úkolu, spadajícího do působnosti obce. Ta okolnost, že poukázky nebyly opatřeny úřední pečeti obce, nezabývá jejich vlastností listin veřejných, právě jako nedostávající se podpis. Trestní zákon jedná v §§ 199 lit. d) a 201 lit. a) o falšování listin jako o podvodu; shledává tudíž v tomto falšování jednání směřující k tomu, by někdo byl uveden v omyl. Dlužno proto jen zkoumati, zda předložená poukázka dle své formy mohla býti pokládána za listinu vydanou veřejným úřadem aneb veřejným úředníkem v přikázaném jim oboru působnosti. Tuto otázku jest však zodpověděti kladně, neboť nedostávající se úřední pečeť a podpis nezakládá žádného podstatného nedostatku. Dle § 57 ob. zřiz. činí obecní starosta opatření ve všech obecních záležitostech, které nenáleží k oboru působnosti výboru. Ustanovení § 55 ob. ř., že listiny, jimiž mají býti založeny závazky vůči osobám třetím, musí býti podepsány starostou obce a jedním radním, nelze používat na prosté poukázky na maso. Není žádného předpisu, který by vyžadoval podpisu vydavatelova na odběrných listech pro potraviny; takové odběrné listiny vyhotovují se také pravidelně bez jakéhokoliv podpisu. Obecní zřízení nepředpisuje, že by úřední listiny obecní musily býti opatřeny obecní pečeti. Též nedostatek podpisu a pečeti nezabývá listinu, zejména, jsou-li pro takové listiny blankety, znaku veřejnosti, jen když jinak zůstává zevně patrnou jako výron úřední činnosti veřejného úřadu. Tomu bylo zde tak, ježto poukázka byla vydána na tištěném formuláři a je na ní vytisknut jako vydatel »Obecní úřad v Ch.«, což ji přes nedostávající se podpis a obecní pečeť dostatečně vyznačuje jako listinu, vydanou obecním úřadem v jeho oboru působnosti. Listina, obžalovanou zfalšovaná, byla podle toho, co bylo řečeno, vydána obecním úřadem jako úřadem veřejným v oboru jeho zákonné působnosti, přísluší jí tudíž vlastnost listiny veřejné dle § 292 c. s. ř. Zfalšování a předložení listiny spadá tudíž pod § 199 lit. d) tr. z. Mimochodem jen budiž poukázáno k tomu, že po stránce subjektivní se stanoviska § 199 lit. d) tr. z. není vůbec třeba, aby si obžalovaný vlastností listiny veřejné jako takové byl vědom, a omyl dotýčný spadal by v obor omylu právního, jehož se dle § 3 tr. z. na omluvu dovolávati nelze. Vylučuje-li rozsudek úmysl poškoditi proto, poněvadž se jednalo obžalované jen o to, by své zvýšené potřebě výživy — kojilaf púleté dítě — vyhověla, tedy zaměňuje po stránce subjektivní bezvýznamnou pohnutku se zlým úmyslem, pro skutkovou povahu pod-

vodu vyžadovaným; nevylučujef pohnutka tato vědomí a úmysl pachatelky poškoditi právo městské správy na stejnoměrné rozvržení potravin na úkor ostatního obyvatelstva. Jest tudíž rozsudek osvobozující zmatečným dle č. 9 a) § 291 tr. ř. a bylo jej proto zrušiti. Ježto však zrušovací soud zvláště po stránce subjektivní neshledává v rozsudku potřebná zjištění skutková, aby mohl vzhledem k ustanovení § 288 č. 3 tr. ř. u věci samé rozhodnouti, bylo věc vrátiti soudu nalézacímu, aby ji znovu projednal a rozhodl.

Čís. 62.

Předražování. Předmět potřeby jest jím i tehda, když za časů pravidelných byl předmětem potřeby přepychové a příležitostné.

(Rozh. ze dne 20. června 1919, Kr I 189/19.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po veřejném líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského jako nalézacího soudu v Chebu, jímž Josef L. a spol. sprostěni dle § 259 č. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin naznačený v § 20 č. 2 b), cís. nař. ze dne 24. března 1917 čís. 131 ř. z., a, zrušiv v odpor vzatý rozsudek, vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Rozsudek vychází z předpokladu, že o b u v. o kterou jde, nelze uznati za předmět potřeby ve smyslu cís. nař. ze dne 24. března 1917, č. 131 ř. z., čímž by arci padala základní podmínka viny všech obžalovaných ve všech směrech. Předpoklad ten opírá soudní sbor hlavně o posudek znalecký, dle něhož obuv zmíněná je většinou zboží přepychové, a jen z nepatrné části hodila by se k obecné potřebě pro lepší obecnostvo ve městě jako jsou Mariánské lázně, kdežto zboží obyčejného mezi obuví tou vůbec není. Argumentace tato, již nad to stížnost zmateční vytýká nedostatek odůvodnění, pokud opouští v jednotlivostech půdu znaleckého posudku, ve stížnosti ostatně rovněž za nedostatečný a vadný označovaného, nestačila by k vyloučení shora vytčené povahy zmíněné obuvi jakožto předmětu životní potřeby. Pojem a obor předmětů potřeby nabyt ve válce a pustošivým účinkem jejím na dřívější možnosti, zaopatřiti se nejen potravou, nýbrž i oděvem, obuví a ostatními nezbytnostmi života, takového rozsahu, že je předem vyloučeno, obmezovati jej na předměty, způsobilé posloužití potřebě všech a hodící se pro kohokoliv; naopak zahrnuty jsou v něj dnes i předměty, které pro svou vzácnost, malou trvanlivost, křehkost, drahotu, a podobné znaky jakožto zboží přepychové vyhledávány byly za poměrů předválečných jen příslušníky úzkých vrstev společenských, podobně jako z druhé strany tak mnohé, k čemu dříve skoro nikdo nebyl nucen sahati, stalo se hledaným a ceněným předmětem potřeby obecné. Proto i obuv svým již určením, byť i v kusech připouštějících užívání jen sezonní a promenádní, všechna spadá pod pojem předmětů potřeby ve smyslu cís. nař., pokud jen vůbec jako taková je použitelná. Neboť i obuv jen za určitých příznivých podmínek použitelná je alespoň